

KLAAR VOOR DE ZOMER: GENEESMIDDELEN & HITTE

HERKENNEN VAN DEHYDRATATIE

Tabel 1: personen met hoog risico van gezondheidsproblemen bij hittegolf

- Personen > 65 jaar, en zeker de zeer oudere personen en de kwetsbare ouderen.
- Kinderen < 5 jaar en zeker zuigelingen.
- **Zwangere vrouwen.**
- **Personen met vooraf bestaande aandoeningen:** cardiovasculaire aandoeningen, respiratoire aandoeningen (COPD, astma), obesitas, cognitieve/psychische aandoeningen (depressie, bipolaire stoornis, schizofrenie, dementie...), diabetes, nierziekte, ziekte van Parkinson; personen met mobiliteitsproblemen. Leven in **stedelijke omgeving (met meer luchtvervuiling)** kan het risico verder verhogen bij personen met reeds respiratoire of cardiale aandoeningen.
- Personen die omwille van **braken en diarree** al risico van dehydratie hebben.
- Personen die **fysieke buitenarbeid** verrichten, of **intensief buiten sporten** (bv. lopers, wielrenners).
- Personen die **sociaal geïsoleerd** zijn.
- **Daklozen en vluchtelingen** met bv. niet-behandelde chronische aandoeningen, gebrek aan behuizing en/of ondervoeding.
- Personen met **afhankelijkheid aan alcohol of drugs.**
- Personen die bepaalde **geneesmiddelen** nemen: zie Tabel 2.

GENEESMIDDELEN MET RISICO OP DEHYDRATATIE

Tabel 2: geneesmiddelen die dehydratie of een hiteslag kunnen helpen uitlokken of de effecten ervan verergeren (niet-exhaustieve lijst)

Geneesmiddelen die kunnen leiden tot dehydratie of verstoring van de elektrolytenbalans

- Diuretica, in het bijzonder lisdiuretica
- Elk geneesmiddel dat diarree of braken kan uitlokken bv. colchicine, antibiotica, opioïden, laxativa
- Cholinerge geneesmiddelen (onder andere de cholinesterase-inhibitoren gebruikt bij de ziekte van Alzheimer), door verhogen van de zweetproductie

Geneesmiddelen die de nierfunctie kunnen verminderen in geval van dehydratie

- NSAID's (niet gebruiken als er al dehydratie is en best vermijden als er sprake is van diarree, braken of koorts)
- Diuretica
- ACE-inhibitoren en sartanen
- Gliflozinen
- Bepaalde immuunsuppressiva zoals ciclosporine

Geneesmiddelen die interfereren met de thermoregulatie	<p>Door een centraal effect:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antipsychotica • Middelen met serotoninerig effect, zeker de SSRI's en SNRI's; de MAO-inhibitoren; opioïden zoals fentanyl en tramadol maar ook methadon gebruikt in kader van opioïds substitutie; Sint-Janskruid; ... • Sympathicomimetica: o.a. amfetamines, pseudo-efedrine, bupropion, methylfenidaat • Niet-medicamenteuze psychotrope middelen: amfetamines, alcohol, cocaïne, ecstasy <p>Door vermindering van het zweten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geneesmiddelen met anticholinerg effect. Het gaat onder andere om butylhyoscinebromide; anticholinergica gebruikt bij blaasfunctiestoornissen; anticholinergica bij de ziekte van Parkinson; bepaalde antidepressiva (vooral tricyclische antidepressiva en paroxetine); bepaalde H₁-antihistaminica; bepaalde antipsychotica; ... • β-blokkers • Diuretica • De anti-epileptica topiramaat en zonisamide <p>Door verhogen van het basaal metabolisme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levothyroxine
Geneesmiddelen die de arteriële bloeddruk verlagen (risico van hypotensie)	Alle antihypertensiva, anti-anginosa
Geneesmiddelen die de alertheid verminderen	Bv. benzodiazepines en Z-drugs, opioïden
Geneesmiddelen die lactaatacidose en/of hypo- of hyperglykemie kunnen uitlokken in geval van dehydratie	Antidiabetica zoals metformine, hypoglykemiërende sulfamiden, insuline, gliflozinen
Geneesmiddelen waarvan de plasmaspiegels wijzigen in geval van dehydratie (risico van intoxicatie)	Lithium, digoxine, anti-epileptica

- Bron: BCFI. Folia Pharmacotherapeutica juni 2024. Let op het medicatiegebruik bij hittegolff! Geraadpleegd via: <https://www.bcfi.be/nl/articles/4337?folia=4336#med%20aanpassingen>

MEDICATIE-AANPASSINGEN BIJ (DREIGENDE) DEHYDRATIE

Bij een (voorspelde) hittegolf kan voor de risicogeneesmiddelen de dosis verminderd worden of kan de behandeling tijdelijk worden gestopt.

GENEESMIDDEL	Advies bij (dreigende) dehydratie
RAS-remmers (ACE-inhibitoren, sartanen)	- Tijdelijk halveren bij patiënten met chronische nierschade
Diuretica	- Tijdelijk stoppen bij patiënten met chronische nierschade - Bij hartfalen : lisdiureticum tijdelijk halveren
NSAID's	- Tijdelijk stoppen bij patiënten met chronische nierschade
Antidiabetica	- Metformine, gliflozine en glimepiride : tijdelijk stoppen - Gliclazide : alleen stoppen bij sterk verminderde koolhydraatname
Insuline (middellang werkend)	- Niet stoppen, dosisaanpassing overwegen o.b.v. glucosewaarden - Meerdere keren per dag glucose bepalen
Kaliumverhogende geneesmiddelen	- Tijdelijk minderen of stoppen (bv. RAS-remmers, kaliumsparende diuretica)
Antihypertensiva	- Tijdelijk stoppen om hypotensie te vermijden